

NATIONELLT CENTER
för RETT SYNDROM & NÄRLIGGANDE DIAGNOSER

Att underlätta samspel mellan elever med flerfunktionsnedsättning och deras jämnåriga

Nina Klang, Eva Göthberg, Maria Sild, Helena Wandin & Jenny Wilder

peer

En person i samma **ålder**, samma **sociala position** eller samma **förmågor** som andra i en grupp.

Samspel med jämnåriga

Generellt: viktigt för

- Välbefinnande
- Utveckling av sociala färdigheter
- Kognition och språk

Personer med flerfunktionsnedsättning: viktigt för föräldrar och personerna själva

Fundera...

Samspel för barn med funktionsnedsättning

- Samspelar mindre ofta med kamrater
- Samspel är komplext
- Det går att påverka

Rapport från ett samverkansprojekt:

Barn med flerfunktionsnedsättning - samspel och social inkludering

Deltagande lärare: Eva Göthberg och Maria Sild

Deltagande forskare: Nina Klang, Helena Wandin och Jenny Wilder

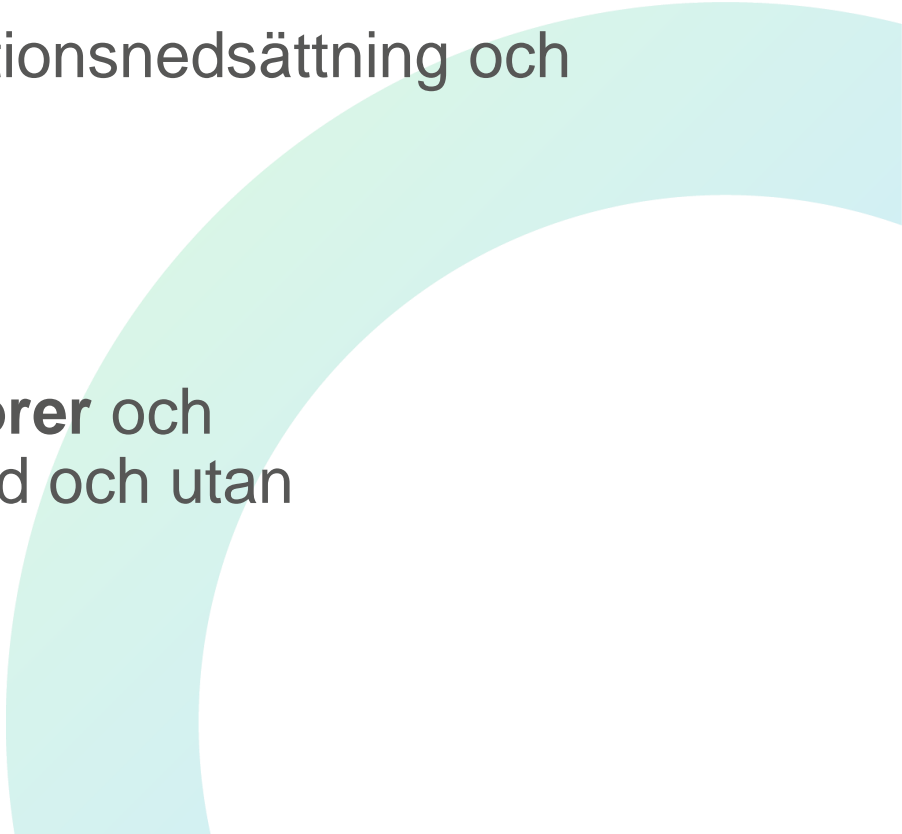
FoSam Rapport 2019:2

Bakgrund

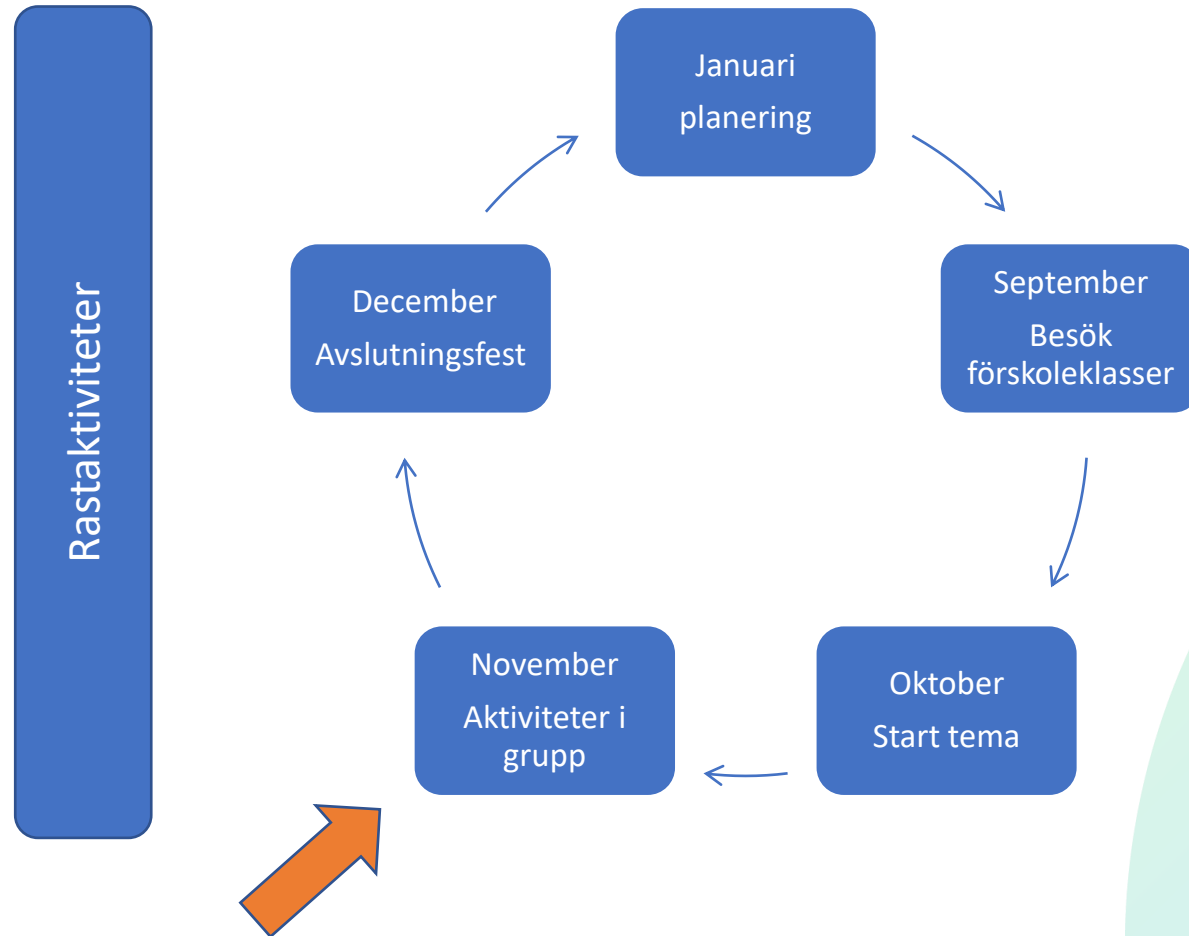
Vision och syfte

- Eleverna med flerfunktionsnedsättning är en **självklar del** på skolan
 - Finns naturliga **möten** mellan elever med flerfunktionsnedsättning och eleverna i grundskolan
 - Veta mer om **hindrande** och **underlättande faktorer** och samspelsmönster i interaktioner mellan elever med och utan flerfunktionsnedsättning
-

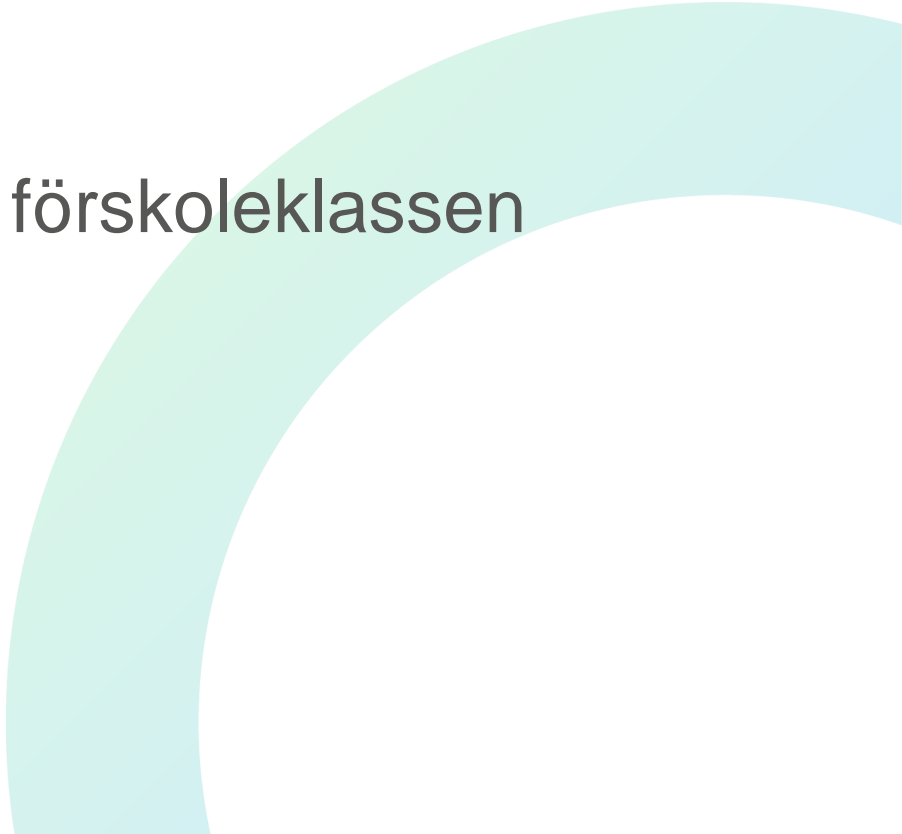
Inkluderingsarbetet

Årsplanering

Metoder

- Videoobservationer
 - Intervjuer - lärare anpassade grundskolan, förskoleklassen
 - Intervjuer - förskoleelever
-

Videoobservationer

- **Starka initiativ till samspel (kombinerade)**
tittar på eller vänder huvudet eller kroppen i riktning mot jämnårig i kombination med annat beteende, såsom att vinka, vokalisera eller röra vid
- **Svaga initiativ till samspel (enskilda)**
tittar på den andre utan något annat beteende eller rör vid den andre utan att titta på honom eller henne
- **Besvarade och obesvarade**

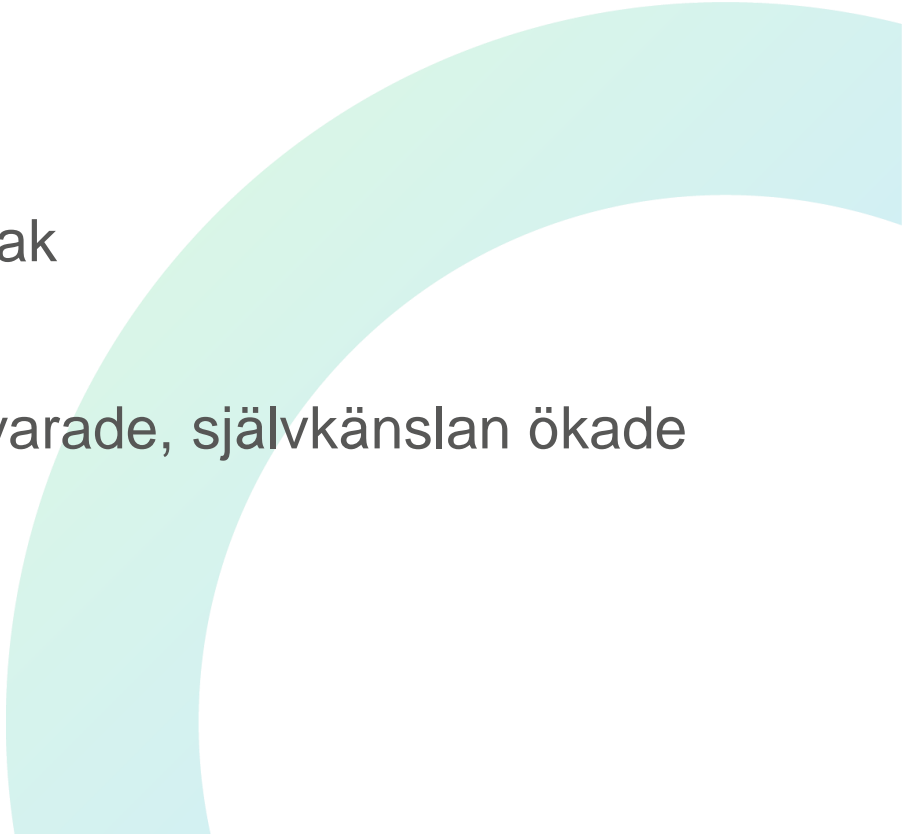
Inspirerad av Nijs, Vlakamp & Maes (2016)

Videoobservationer

Inspirerad av Nijs, Vlakamp & Maes (2016)

Intervjuer med lärare

- **Hindrar:**
högt tempo, tråkig aktivitet, hjälpmedel saknades
 - **Underlättar:**
rolig aktivitet, de håller på ganska länge med samma sak
 - **Betydelse för förskolebarnen:**
De kände sig utvalda, fick vuxenkontakt, relation som varade, självkänslan ökade
-

Intervjuer med förskolebarn

- Läste av engagemang/glädje
- Uppmärksammade deltagande i aktivitet
- Positivt att delta
- Uppskattade aktiviteterna

Några tankar efter projektet

- Planering → tillfällen → interaktion
 - Givande för förskolebarnen
 - Individuell anpassning i ännu högre grad
 - Lära ut att och hur eleverna uttrycker sig
 - Ha med ledning, förankra i organisationen
-

Exempel

Line

- 8 år
 - Börjat använda ögonstyrd dator
 - Aktiv och social familj
 - Verkade gilla att vara med andra
 - Svår att läsa av för personer som inte känner henne väl
-

Mer aktiv med personer Line inte känner så väl: GAS

1. Andra är intresserade när föräldrarna pratar med Line
2. Andra vänder sig direkt till Line och pratar med henne
3. En interaktion med ngn hon inte känner så väl under en vecka
4. En interaktion med ngn hon inte känner så väl under en vecka med några färdiga fraser
5. En interaktion med någon hon inte känner så väl med några spontana turer

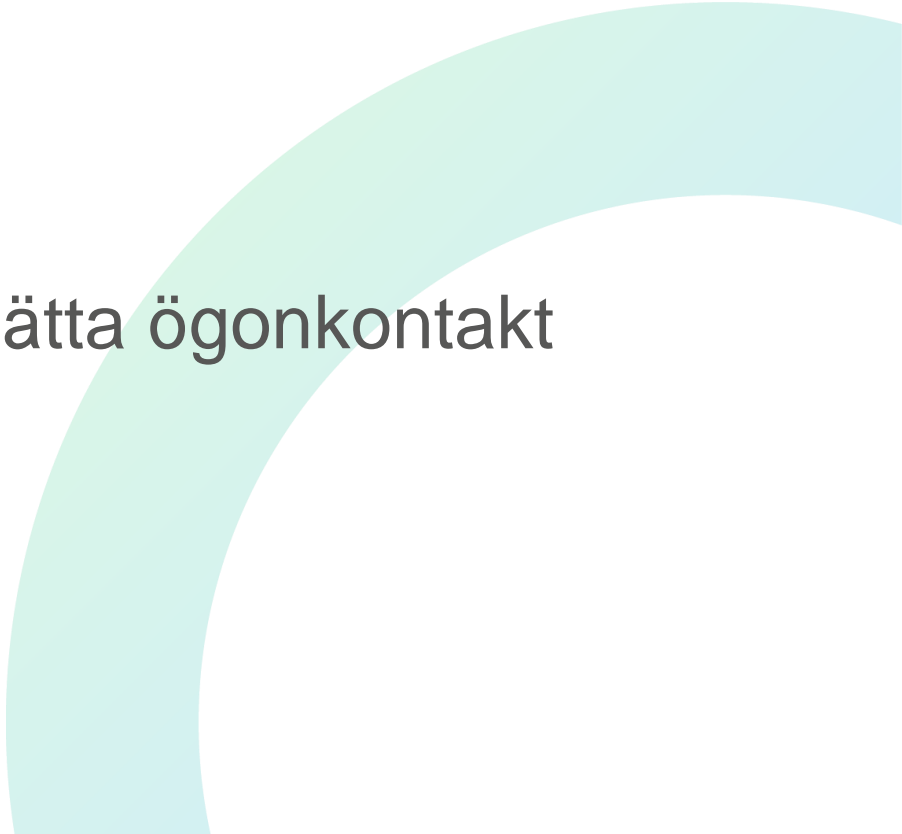
Exempelstrategier

- Information till andra
- Hjälp andra att uppmärksamma och tolka hennes signaler
- Ta med stol så att Line kan sitta med de andra barnen på golvet
- Lägg in fraser på datorn – startfraser, öppna frågor
- ”nyhet”
- Kartor på datorn med ett ämne i mitten och enkla fraser runtom

Mer aktiv med personer Line inte känner så väl: GAS

1. Andra är intresserade när föräldrarna pratar med Line
2. Andra vänder sig direkt till Line och pratar med henne
3. En interaktion med ngn hon inte känner så väl under en vecka
4. En interaktion med ngn hon inte känner så väl under en vecka med några färdiga fraser
5. En interaktion med någon hon inte känner så väl med några spontana turer

Anna och Tomas

- Vuxna
 - Få tydliga kommunikationssätt
 - Aktivitet: göra sånghäfte
 - Placering: mitt emot varandra för att underlätta ögonkontakt
 - Big Mack med den andras namn
-

Tack!

helena.wandin@regionjh.se
nationelltcenter.se